

Czym jest dojrzałość szkolna?

Wg. Stefana Szumana „Dojrzałość szkolna to taki poziom rozwoju fizycznego, psychicznego i społecznego, który czyni dziecko **wrażliwym i podatnym** na systematyczną naukę w klasie I szkoły podstawowej.”

O wrażliwości i podatności dziecka decydują głównie procesy emocjonalno-motywacyjne, które powodują, że dziecko czegoś chce lub nie chce, coś lubi bądź nie.

Dziecko wrażliwe – interesuje się książeczkami, napisami na szyldach i reklamach. Prosi dorosłych o to, aby nazywali wskazane litery i samo próbuje je składać. Czasami bawi się w szkołę.

Dziecko podatne jest zdolne do uczenia się pod kierunkiem osoby dorosłej. Bierze pod uwagę wskazówki nauczyciela i stosuje się do nich.

Zakresy dojrzałości:

1. Dojrzałość fizyczna i zdrowotna

Dziecko zdrowe i sprawne fizycznie jest odporne na choroby, wytrzymałe, zdolne do większego wysiłku, ma dobre samopoczucie, jest aktywne i pogodne. Sprawność ruchowa, zręczność, dobra koordynacja ruchów, siła rąk, palców, pomaga nie tylko w zabawach i ćwiczeniach gimnastycznych, ale również przy pisaniu, rysowaniu, wycinaniu, lepieniu, przy spełnianiu obowiązków dyżurnego, rozbieraniu się i ubieraniu.

2. Dojrzałość umysłowa

Dziecko ma odpowiedni zasób wiedzy o środowisku, w którym żyje, o rodzicach i ich pracy. Zna swój adres zamieszkania. Potrafi opowiedzieć przeczytaną przez dorosłego baśń, prowadzić rozmowę na temat ulubionych bohaterów książek i filmów, zna niektóre zwierzęta i rośliny. Jest aktywne poznawczo, chce się uczyć. Interesuje się czytaniem, pisaniem. Posiada zasób doświadczeń, wyobrażeń, będących podstawą do rozwoju pojęć. Potrafi uważnie i ze zrozumieniem słuchać tego, co mówi nauczyciel, spełnia jego polecenia. Posiada umiejętność swobodnego i zrozumiałego dla otoczenia wypowiedzania się, wyrażania życzeń, pytań, własnych sądów, wniosków i ocen.

3. Dojrzałość emocjonalna

Dziecko cechuje pewne zrównoważenie emocjonalne, umożliwiające mu adekwatny stosunek do trudności i problemów szkolnych. Dziecko emocjonalnie niedojrzałe często popada w konflikty z kolegami. Bywa też nadwrażliwe, boi się samodzielnego kroku, płacze, gdy napotyka trudności. Dziecko dojrzałe emocjonalnie przeżywa i potrafi wyrazić uczucia wdzięczności, przyjaźni, życzliwości, odczuwa więź uczuciową ze swoją klasą i nauczycielem; jest ambitne, wrażliwe na pochwały i uwagi krytyczne.

4. Dojrzałość społeczna

Dziecko jest w znacznym stopniu samodzielne. Potrafi współdziałać z kolegami w nauce, zabawie i pracy. Przeżywa wspólnie radość z powodu osiągnięć klasy i poszczególnych uczniów. Wykonując zadania na rzecz grupy, dba o porządek w klasie. Dziecku niedojrzałemu społecznie trudno jest zrozumieć, że w klasie wszyscy mają jednakowe prawa. Słaby rozwój społeczny wyraża się w niezdyscyplinowaniu, niechęci do wykonywania poleceń nauczyciela, bądź w zachowaniu przekornym i samowolnym. Dojrzałość społeczna wyraża się także w umiejętności oceniania postępowania swego i kolegów oraz odpowiedniej reakcji np. powstrzymywania się od zachowania niewłaściwego (np. przebieganie przez jezdnię, niszczenie wspólnego dobra, bicia się z kolegami), a nawet zaprotestowania i nie poddawania się złym przykładom.